

Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku
pracy Rady Dialogu Społecznego
z dnia 27 maja 2020 r.

Miejsce posiedzenia: Wideokonferencja

Przewodniczący: Leszek Miętek, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy RDS, OPZZ

W posiedzeniu wzięli udział członkowie Zespołu, pozostali zaproszeni goście i eksperci oraz Alina Nowak Podsekretarz Stanu Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej; Rafał Weber Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury; Andrzej Bittel Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury; Krzysztof Mamiński Prezes PKP S.A.; Rafał Zgorzelski Zastępca Dyrektora Departamentu Nadzoru w Ministerstwie Aktywów Państwowych; Mirosław Przewoźnik Zastępca dyrektora Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Beata Mielech-Dyrekcyjna Dyrektorka Departamentu Lotnictwa w Ministerstwie Infrastruktury; Bogdan Oleksiak Dyrektor Departamentu Transportu Drogowego w Ministerstwie Infrastruktury; Tomasz Rurka Zastępca dyrektora Departamentu Kolejnictwa w Ministerstwie Infrastruktury; Bartosz Piechota Wiceprezes PGL S.A.; Rafał Sekuła Doradca Zarządu PGL S.A.; członkowie Zespołu ds. polityki gospodarczej i rynku pracy, stali eksperci Zespołu oraz eksperci wyznaczeni przez organizacje Rady Dialogu Społecznego

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Dyskusja na temat wpływu pandemii na transport w poszczególnych sektorach i kierunki wsparcia państwa dla spółek transportowych.
2. Omówienie wniosku Forum Związków Zawodowych w sprawie podjęcia prac legislacyjnych związanych z kierowcami komunikacji miejskiej i międzynarodowej.
3. Sprawy różne.

Przewodniczący Leszek Miętek przywitał członków Zespołu i zaproszonych gości, przedstawił proponowany porządek obrad.

Przewodniczący zwrócił uwagę na dużą absencję zaproszonych przedstawicieli strony rządowej nawet stałych członków Zespołu przedstawicieli reprezentujących Ministerstwo Aktywów Państwowych i Ministerstwa Rozwoju. Sytuacja, w której brak jest przedstawicieli poszczególnych Resortów znacznie utrudnia prowadzenie konstruktywnego dialogu w związku z czym zapowiedział wystąpienie do Pana Premiera Mateusza Morawieckiego z prośbą o większy udział przedstawicieli strony rządowej w pracach Zespołu polityki gospodarczej i rynku pracy.

Wobec niezgłoszenia uwag protokół z poprzedniego posiedzenia w dniu 12.02.2020 r. został przyjęty.

Członkowie Zespołu jednogłośnie zaakceptowali porządek obrad posiedzenia.

Ad 1.

Przewodniczący Leszek Miętek podkreślił rolę transportu w gospodarce. Stwierdził, że obecny sytuacja zagraża wielu firmom zajmujących się przewozem osób lub towarów. Zwrócił uwagę na możliwość redukcji miejsc pracy. Przypomniął problemy leżące w różnych sektorach przewozu, podkreślił dramatyczną sytuację w lotnictwie. Zaznaczył, że zarządy firm transportowych informują, że tarcze antykryzysowe nie spełniają swojej roli. Zaproponował aby rozpocząć szczegółową dyskusję od sytuacji w transporcie kolejowym.

Andrzej Bittel Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury zwrócił uwagę, że w sektorze transportowym występują problemy podobne do tych, które pojawiają się w związku z pandemią w innych firmach. Stwierdził, że wprowadzone przepisy przejściowe są wystarczające. Zaznaczył, że zamknięcie granic nie ma istotnego wpływu dla samych pracowników PKP ponieważ ci, którzy muszą ze względów zawodowych przekraczać granicę mają taką możliwość. Podkreślił, że w najgorszej sytuacji znajduje się Intercity, natomiast linie regionalne są w lepszej kondycji. Szacował, że w początkowej fazie pandemii 90% pasażerów przestało korzystać z Intercity. Powiedział, że do linii regionalnych pasażerowie również zaczynają wracać (zwłaszcza na wschodzie kraju). Zaznaczył, że w kwestii przewozów towarowych także odnotowano spadki, ale nie przyczyniła się do tego w większym stopniu

pandemia, tylko ogólna sytuacja w sektorze transportu towarowego. Stwierdził, że wprowadzono wiele form wsparcia (rekompensata z tytułu stosowania ulgi w przewozach i rekompensaty w porozumieniu z marszałkami województw). Dodatkowo zauważył, że przedsiębiorcy kolejowi mogą ubiegać się o wsparcie w ramach tarcz antykryzysowych.

Przewodniczący Leszek Miętek zwrócił uwagę, że kolej podlega kilku resortom. Zaznaczył, że należy podjąć pracę nad ustawą o warunkach i czasie pracy maszynistów.

Andrzej Bittel Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury powiedział, że trwają prace w tym zakresie. Stwierdził, że przeprowadzono analizy, z których wynika, iż spadek liczby kursów pasażerskich jest ściśle powiązany z Covid-19, natomiast na kursy towarowe pandemia nie ma bezpośredniego oddziaływania. Zapewnił o prowadzeniu dialogu z przewoźnikami cargo.

Krzysztof Mamiński Prezes PKP S.A. wskazał na wprowadzone przejściowo ułatwieniach dla przedsiębiorców współpracujących z PKP — dla partnerów którzy zawiesili działalność zgodnie z decyzjami ministra zdrowia, zostało wprowadzone zwolnienie z 80% czynszu za wynajmowane powierzchnie oraz zostali zwolnieni w całości z opłat eksploatacyjnych. Zadeklarował, że w PKP dialog jest na bardzo dobrym poziomie i są podejmowane wszelkie starania w celu utrzymania miejsc pracy.

Przewodniczący Leszek Miętek powiedział, że liczy na inwestycje w sektor towarowy, aby go pobudzić i stworzyć miejsca pracy. Rozpoczął dyskusję na temat transportu lotniczego. Zaznaczył, że sektor lotniczy boryka się z poważnymi problemami i poprosił o zabranie głosu Pana Bartosza Piechotę. Poprosił aby przedstawił oczekiwania co może pomóc transportowi lotniczemu w przetrwaniu tego ciężkiego okresu. Poprosił o dokładne nakreślenie sytuacji i przedstawienie planów dotyczących utrzymania miejsc pracy.

Bartosz Piechota Wiceprezes PGL S.A. stwierdził, że aktualnie mamy do czynienia z największym kryzysem w branży lotniczej. Zaznaczył, że z uwagi na zamknięcie granic nastąpiło niemalże całkowite wstrzymanie działalności lotniczej. Jako główne wyzwania wskazał utrzymanie się na rynku oraz pozostanie konkurencyjnym w okresie po zakończeniu pandemii. Podkreślił, że powrót do kondycji sprzed zamrożenia gospodarki zajmie kilka lat. Powiedział, że spółka przetrwa jeśli istotnie ograniczy koszty. Zapewnił, że priorytetem jest zachowanie potencjału ludzkiego, aby w przyszłości w sposób płynny wznowić działalność.

Poinformował o trwających rozmowach z partnerami biznesowymi w celu redukcji kosztów stałych. Zaznaczył, że kluczowe dla finansów LOTu jest otwarcie lotów długodystansowych.

Przewodniczący Leszek Miętek Odniósł się do braku konstruktywnego dialogu społecznego prowadzonego w ramach spółki LOT. Powiedział, że długoterminowe ograniczanie wynagrodzeń oraz ograniczanie liczby umów o pracę może skutkować ograniczeniem kapitału ludzkiego w ramach spółki, a w konsekwencji poważnymi problemami w odbudowie jej potencjału po zniesieniu obostrzeń.

Bartosz Piechota Wiceprezes PGL S.A. stwierdził, że Zarząd PLL LOT prowadzi aktywny dialog ze stroną społeczną, w wyniku którego podpisane zostały porozumienia. Powiedział, że z pracownikami zawierane są różne stosunki pracy, ale na pewno nie ogranicza się zawierania umów o pracę. Stwierdził, że ograniczenie części stałej wynagrodzenia jest konsekwencją ograniczenia liczby lotów oraz zmniejszenia wymiaru czasu pracy pracowników spółki. Zwrócił się do strony rządowej z prośbą o wsparcie finansowe, argumentując iż wiele rządów europejskich znacząco dotowały krajowe spółki lotnicze. Powiedział, że LOT liczy na dialog, zrozumienie i współpracę. Podkreślił, że pragnie wypracować rozwiązanie, które pozwoli na utrzymanie miejsc pracy.

Andrzej Kawalec OPZZ powiedział o istotnych problemach w negocjacjach z LOTem. Zarzucił Zarządowi LOT granie na zwłokę i przedstawianie sprzecznych propozycji w procesie negocjacji.

Zygmunt Mierzejewski OPZZ poprosił o przedstawienie szczegółów dotyczących rozwiązania problemów pracowników LOT-u. Zaznaczył, że rozmowy Zarządu z pracownikami nie zmierzają w kierunku wypracowania kierunków rozwoju konkurencyjności. Stwierdził, że potrzeba nowej polityki przemysłowej.

Bogdan Oleksiak Dyrektor Departamentu Transportu Drogowego w Ministerstwie Infrastruktury stwierdził, że nie może udzielić pełnej odpowiedzi w tym zakresie, ponieważ odpowiedzialne za opracowywanie pomocy dla LOT-u jest Ministerstwo Aktywów Państwowych. Stwierdził, że odmrażanie sektora lotniczego planowane jest od wznowienia lotów krajowych. Powiedział, że można ubiegać się o pomoc ze środków tarczy antykryzysowej, która oferuje wiele pakietów pomocowych. Zaznaczył, że wiele portów lotniczych wystąpiło o taką pomoc.

Bartosz Piechota Wiceprezes PGL S.A. stwierdził otwartość na dialog. Powiedział, że Zarząd przedstawił już propozycję stronie pracowników i obecnie czeka na ustosunkowanie się do niej. Powiedział, że wierzy w odbudowanie pozycji LOTu.

Przewodniczący Leszek Miętek zaznaczył, że liczy na negocjacje i ich pozytywny efekt.

Andrzej Kawalec OPZZ stwierdził, że zarząd przedstawił dwie propozycje, które wzajemnie się wykluczają. Zaznaczył potrzebę przedstawienia procedury dotyczącej sposobu kwalifikowania osób do zwolnień.

Przewodniczący Leszek Miętek wskazał, że w dyskusji zabrakło konkretnych informacji dotyczących rozwiązań problemów sektora lotniczego. Ustalono, że Związek Zawodowy Pilotów prześle wzajemnie sprzeczne propozycje Zarządu LOT poprzez przewodniczącego Zespołu do Pani Minister z prośbą o interwencję Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. W związku z wyczerpaniem tematu, przeszedł do omawiania sytuacji sektora drogowego. Zwrócił uwagę na bardzo złą sytuację w całym sektorze. Oddał głos przedstawicielowi Ministerstwa Infrastruktury.

Rafał Weber Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury rozdzielił dyskusję na dwa segmenty - transport rzeczy i transport osób. Zaznaczył, że epidemia inaczej wpływa na transport rzeczy. Stwierdził, że są zauważalne spadki ale nie tak radykalne, jakich się spodziewano. Poinformował, że w pierwszej fazie trwania epidemii odnotowano 12-13% spadku obrotu, potem spadek zmalał do 8%. Podkreślił, że sytuacja jest cały czas monitorowana. Przechodząc do transportu osób stwierdził, że spadki są bardzo duże i wynoszą około 80-90%. Powiedział, że w ramach pomocy zwiększono dopłaty z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych z 1 zł do 3 złotych za kilometr. Zaznaczył, że ministerstwu zależy na utrzymaniu połączeń PKS. Podkreślił, że koszt kilometra waha się od 3,6 do 5 zł w zależności od regionu kraju oraz że dodatkowo wprowadzono refinansowanie umów leasingowych dla transportu publicznego oraz drogowego. Wskazał na finansowanie lub współfinansowanie podatków od środków transportu oraz podatków od nieruchomości — dworców kolejowych, baz autobusowych i baz firm transportowych, co najmniej w zakresie podatków od gruntu. Stwierdził, że w uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość odroczenia lub rozłożenia na raty zaległości podatkowych lub umorzenia zaległości. Powiedział, że trwają prace nad bezpiecznym zwiększeniem limitu liczby pasażerów w pojazdach komunikacji publicznej.

Maciej Wroński Konfederacja Lewiatan zaznaczył, że stawki frachtów spadły o 50-60%. Podkreślił, że widuje się stawki na giełdach transportowych rzędu 40 euro centów za kilometr, czyli poniżej kosztów własnych przewoźników. Jako kolejny indyktor przytoczył liczbę kierowców zgłaszających się na jedno miejsce pracy oraz liczbę nowych zarejestrowanych pojazdów. Wspomniał o zadłużeniu i przeterminowanych leasingach. Stwierdził, że dane z ViaTOLL nie oddają dobrze stanu sektora transportowego. Podkreślił spadek wymiany towarowej o około 30%. Ponadto zaznaczył, że pojawiło się zjawisko nieuczciwej konkurencji. Zwrócił się o wystąpienie do Komisji Europejskiej w sprawie nierównomiernie przydzielanej pomocy różnym państwom. Zaznaczył potrzebę ponownego rozpoczęcia prac w ramach Trójstronnego Zespołu Branżowego zajmującego się kwestiami transportu.

Rafał Weber Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury stwierdził, że wniosek o zwiększenie liczby pasażerów zostanie poddany przemyśleniom. Zaznaczył, że Inspekcja Transportu Drogowego jest postawiona na baczność i monitoruje czas pracy kierowców oraz przeciążenie pojazdów. Stwierdził, że ministerstwo nie ma wpływu na ogólnoswiatową sytuację. Powiedział, że odmrażanie gospodarki jest lekarstwem na sytuację w transporcie i w tej kwestii kluczowa będzie jesień.

Adam Juniszewski BCC zwrócił uwagę, że wydłużony termin płatności za paliwo mógłby być rekompensatą wydłużonego terminu płatności za kurs transportowy.

Piotr Mikiel Pracodawcy RP powiedział, że problemy w różnych gałęziach transportu są podobne, ale różnicuje je ich skala. Stwierdził, że maleje liczba transportów międzynarodowych. Wskazał, że rośnie zadłużenie w transporcie oraz występują problemy z windykacjami należności oraz z terminowymi płatnościami firm. Poruszył temat nieuczciwych praktyk firm oraz problem wyłudzeń usług transportowych.

Rafał Weber Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury stwierdził, że sytuacja epidemiologiczna powinna zahamować prace nad pakietem mobilności. Powiedział, że ministerstwo występowało w tej kwestii do Unii Europejskiej ale niestety okazało się, że prace w tej kwestii nie zwalniają tempa. Wyraził nadzieję, że być może zostaną usunięte zapisy związane ze środowiskiem.

Przedstawiciel Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stwierdził, że na stronie ministerstwa widnieją informacje o różnych pakietach pomocy oraz kalkulatory pomocowe.

Zygmunt Mierzejewski OPZZ wyraził zaniepokojenie dotyczące otwarcia polskich granic później niż uczynią to inne państwa UE.

Rafał Weber Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury powiedział, że będą podejmowane działania w celu nie przyjęcia pakietu mobilności lub oddalenie prac nad nim.

Przewodniczący Leszek Miętek w związku z zakończeniem omawiania tematu transportu drogowego oddał głos Adamowi Liszczewskiemu, aby rozpoczął dyskusję związaną z transportem morskim.

Adam Liszczewski OPZZ zaznaczył, że 95% portów to porty towarowe, które nie borykają się z większymi problemami związanymi z pandemią. Zapewnił, że porty w Trójmieście są bardzo pozytywnie nastawione do pracowników i nie przeprowadzały redukcji personelu bądź zmniejszania płac.

Zygmund Mierzejewski OPZZ zapytał czy były przeprowadzone analizy transportu wodnego śródlądowego.

Przewodniczący Leszek Miętek zaznaczył, że na potrzeby posiedzenia nie przeprowadzano takich analiz, ale jeśli strony zgłoszą taką chęć to w przyszłości będzie można pochylić się także nad tą kwestią. W związku z wyczerpaniem tematów dotyczących omawianego punktu, Przewodniczący, Pan Leszek Miętek przeszedł do omówienia punktu trzeciego porządku obrad — sprawy różne.

Ad 3.

Mirosław Grzybek OPZZ poruszył kwestie związane z przemysłem motoryzacyjnym. Zaznaczył, że od momentu zamrożenia gospodarki, żadne auto nie zjechało z linii produkcyjnej Fiata. Stwierdził, że obroty w branży motoryzacyjnej wynoszą zaledwie 30% obrotów sprzed pandemii i bez interwencji ze strony państwa przewiduje się duże problemy tego sektora. Powiedział, że skutki pandemii w przemyśle motoryzacyjnym będą odczuwalne przez około dwa lata. Wysunął propozycję wprowadzenia dopłat do zakupu nowych samochodów.

Zygmunt Mierzejewski OPZZ stwierdził, że sektor motoryzacyjny jest w coraz gorszym stanie. Zaznaczył, że pracuje w nim około 200 000 osób, a kooperanci tworzą ponad 100 000 miejsc pracy.

Przewodniczący Leszek Miętek w związku z wnioskiem o podjęcie pracy Zespołu w zakresie sytuacji w przemyśle motoryzacyjnym zostanie ustalony termin posiedzenia Zespołu na którym te kwestie zostaną omówione.

W związku z wyczerpaniem tematów dotyczących tego punktu rozpoczął omawianie punktu drugiego obrad.

Ad 2.

Andrzej Arendt FZZ stwierdził, że komunikacja zbiorowa boryka się z wieloma problemami. Stwierdził, że komunikacja miejska obsługiwała przed wybuchem pandemii miliony pasażerów dziennie. Zaznaczył, że zawód kierowcy lub motorniczego wymaga szczególnej sprawności i jest to praca będąca podstawą funkcjonowania firm świadczących usługi przewozu osób. Wskazał, że coraz więcej kierowców korzysta ze zwolnień lekarskich. Postulował o przyznanie wcześniejszych emerytur dla osób wykonujących te zawody.

Stanisław Drzewiecki FZZ powiedział, że uzgodniony ze stronami projekt rozporządzenia w prawie pracy poza zajezdniami został przekazany do ministerstwa.

Rafał Weber Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury odpowiadając na wniosek FZZ, stwierdził, że przystąpiono do prac legislacyjnych. Powiedział, że ocena skutków regulacji i uzasadnienie są już prawie gotowe. Wskazał, że w omawianym zakresie zostanie wydany nowy akt prawny, który będzie zawierać postulaty FZZ. Stwierdził, że strona rządowa pochyli się nad postulatami dotyczącymi warunków pracy na pętlach i krańcach linii komunikacyjnych – pojawienie się toalet oraz pomieszczeń socjalnych; warunków pracy w kabinie pojazdu (ustalenie minimalnej temperatury, instalacja rolet słonecznych i separatora kabiny od pasażerów w nowych pojazdach). Zadeklarował modernizację przepisów BHP oraz rozszerzenie wykazu prac gdzie pracownicy są narażeni na uszczerbek na zdrowiu (np. w halach warsztatowych).

W związku z wyczerpaniem tematów, będących przedmiotem posiedzenia, **Przewodniczący** zamknął posiedzenie Zespołu.

Leszek Miętek

/-/

Przewodniczący Zespołu
ds. polityki gospodarczej i rynku pracy

Sporządził
Wiktor Szatkowski
Biuro Rady Dialogu Społecznego

Protokół przyjęto podczas posiedzenia Zespołu w dniu 18 czerwca 2020 r. w formie wideokonferencji